

GORENJE

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer. — Stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5-60. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje za peti-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat primeren popust.

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župni cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Kaj je greh?

Zalostno smešno je poslušati naše svetohlinke klerikalce, ki so pred Bogom in vsemi poštenimi ljudmi zelo veliki in težki grešniki, kako v zadnjem času v svojem nečednem papirnatem trobilu »Slovenca« svojim tumpastim backom in bacam javno določajo, kaj je greh.

Največji smrtni greh je seveda branje naprednih ali liberalnih listov, posebno pa še branje in podpiranje »Slov. Naroda« in »Gorenjca«. In zakaj je branje teh listov tak velik greh? Zato, ker ti listi ljudstvu pripovedujejo resnico o sleparskih klerikalcih ter ga svare pred njimi. Ako bode ljudstvo bralo take liste, se mu bodo nazadnje odprle z blagoslovljenimi slepili zamazane oči, bo postalo pametno in previdno ter se ne bode več dalo voditi za nos ter skubsti požrešnim klerikalcem.

To pa bi bila za naše blagoslovljene trebusčke in mošnjčke, ki se lepo rede in polnijo le tam, kjer je ljudstvo neumno in zabito, velika nesreča. Blagodejni in na vse oboževani denarni viri, ki se dajo tako lahko odpirati med nevednim ljudstvom, bi usahnili popolnoma in potem bi ne bilo za klerikalce več prijetnega življenja na tem svetu.

Zakaj bi se torej klerikalci ne posluževali svoje moči ter prepovedali branje teh pogubonosnih liberalnih listov, dokler jih hoče še kdo poslušati ter jim kaj verjeti!

Nasprotno pa je seveda zelo bogoljubno in za dušo velezaslužno delo, ako kdo kupuje in bere klerikalnega »Slovenca« in druge katoliške liste, ki se tiskajo v farovski tiskarnah

ter jih farovski ljudje pišejo in zaslužek dobivajo od njih, pa naj ti listi še tako grdo lažejo, zavijajo resnico, sleparijo nezavedne kmete in delavce ter na najsurovejši in najpodlejši način napadajo, opravljajo in obrekujejo dobre in poštene ljudi, ki se jim ne dajo slepiti in ožemati! Še naše sodnije, ki tako obzirno priznava in gledajo skozi prste na klerikalno divjanje med Slovenci, so morale že večkrat prijeti za ušesa naše klerikalne časnike ter jim naložiti ostre kazni zaradi tu gori navedenih njihovih lopovščin.

Da bi Bog odobral tak hudobna in nepočestna dejanja, ki jih doprinašajo naši klerikalci, to dvomimo. Le najhujši brezverec more biti tako predrzen!

In da so naši klerikalci res veliki brezverci, to kažejo tudi druga njihova nepočestna dejanja. Ako bi imeli kaj vere, pa bi se bali Boga ter bi živeli po njegovih naukih in zapovedih ter bi istih ne izrabljali in izkoriščali le za svoje posvetno nasladno življenje pri svojih zaslepljenih pohlevnih ovčicah in proti svojim razsodnim značajnim nasprotnikom!

Dalje prih.

Skrbimo za povzdigo tujskega prometa!

II.

V zadnjem članku smo povdarjali dolžnosti gostilničarjev z ozirom na tujski promet, ker je naše mnenje, da so oni poklicani v to, da delujejo z vsemi močmi za povzdigo tujskega prometa, z ozirom na njih lastne koristi.

posebno, to je takim, ki mnogo občejujo z ljudmi, se priporoča, naj nikar ne strežejo bolniku, ker na ta način lahko zatrosijo bolezen med ljudi. Drugi otroci iz okužene hiše ne smejo v sobo tako dolgo, dokler bolnik popolnoma ne okreva.

Bolnik naj ima postreznika le zase in ta naj bo strogo snažen. Če gre drugam, naj se preobleče ter omije roke in usta. Reči, katere rabi, n. pr. žlice, kozarce i. t. d., se ne sme nobeden izmed drugih poslužiti. Na deželi pa se ravno v tem najbolj greši, ker se devajo žlice v žličnik med druge; s tem se okuži žličnik sam. Večkrat celo drugi z bolnikovo žlico jedo. Žlice umivaj le z vrelo vodo, rabiti lesene žlice, ni priporočati. Umazano perilo se mora kuhati posebej v vreli vodi, pa ne v potoku, ampak posebej oprati. Nikar ne namakaj perila v potoku!

Drugi faktor, katerega nič manj ne veže dolžnost, skrbeti za povzdigo tujskega prometa, je vlada. Če bi vlada ne smatrala kot svojo dolžnost, po vseh svojih močeh delovati na to, da bi nje podaniki živeli v blagostanju, bi naj vsaj na to mislila, da bode državna zmožnost državljanov kolikor mogoče velika, da dobiva virov, iz katerih si nabavlja sredstva za nabavo koristnih stvari — no recimo, morilnega orožja — topov — in drugih takih potrebnih stvari.

Težko bi nam bilo v tem oziru zagovarjati vlado, ker smelo trpimo, da se v tem oziru pri nas ni do najnovejšega časa ničesar ukrenilo. Vendar je končno tudi tu led prebit.

Na poziv deželnega predsednika barona Heina se je dne 29. maja t. l. sesla anketa, katere naloga je bila, posvetovati se o povzdigi tujskega prometa.

Ankete so se udeležili razen deželnega predsednika naslednji gospodje: deželni glavar pl. Detela, kot zastopnik dežele; dvorni svetnik in ravnatelj državnih železnic, L. Proske; župan ljubljanski, Ivan Hrihar; J. Lenarčič, predsednik trgovske in obrtniške zbornice, s svojim tajnikom dr. V. Murnikom; inšpektor južne železnice, E. Guttman; okrajni nadkomisar, S. Lapajne, kot zastopnik jamske komisije v Postojini; dr. V. Gregorič, načelnik stavbenega društva »Union«; Ub. pl. Trnkóczy, lekarnar in občinski svetnik ljubljanski, kot predsednik deželne zveze društva za povzdigo tujskega prometa; dr. Fr. Tominšek, kot zastopnik »Slovenskega planinskega društva«;

Bolnik mora biti do šest tednov ločen od zdravih. Na vsak način mora pa ležati tako dolgo, da se ves olušč, in šele osem dni pozneje, ko je koža vsa čista, sme med zdrave. Soba mora biti bolj hladna (ne več kot 14° R), pri vroči peči ne sme ležati in ga preveč ne zadelaj. Zračni hram večkrat na dan, zatemniti ga ni treba. Na vročo glavo polagaj mrzle, platnene obkladke. Če se otrok olušč, kopaj ga v gorki vodi (28° R.), zamaši pa ušesa z bombažem in namaži potem ves život z mastjo ali vazelinom. Žejnim dajaj limonado ali pa dobro vodo. Hrana je najboljša dva do tri tedne le mlečnata. Mesa ne dajaj pred koncem četrtega tedna!

Glej otrokom v vrat, kajti skriatinki se pridruži večkrat vratnica, pri kateri otekajo bezgovke na vratu. Tedaj je bolezen jako nevarna in je treba, da se takoj zdravnik pokliče.

PODLISTEK.

Kako se moramo ravnati pri škriatinki?

Ta bolezen je zelo nalezljiva, kajti nihče je ne dobi, če se ni dotaknil bodisi bolnika samega ali kake okužene stvari. Ljudstvu ni znano, da se vir bolezni zanese in nahaja v vseh rečeh, tako v posteljah, perilu, čevljih, knjigah, jedilih, pijačah (v vodi), žlicah, čašah, koricah i. t. d. in da ta stруп obdrži po več let svojo moč. Sploh pa nečednost in slaba voda najbolj pospešuje vsako bolezen.

Če kdo zboli v hiši, daj ga v posebno sobo, svetlo in zračno, v kateri smejo biti le za bolnika najpotrebnejše stvari; zdrave loči popolnoma od bolnih. Zdravi naj nikar ne hodijo drugam, kjer so bolniki. Starišem, kakor mesarjem, pekarnam, trgovcem z živili in pijačo

Anton Vovk in Dragotin Repe, kot zastopnika zdravniške komisije na Bledu in slednjič okrajni glavar Haas, kot zapisnikar.

Predsednik baron Hein pozdravi v obeh deželnih jezikih navzoče ter se zahvali na zanimanju, ki ga kažejo za stvar, o kateri se ima obravnavati. Predsednik izreka nado, da naj bodo izključeni vsi narodnostni prepripi, ker je uspeha pričakovati le tedaj, ako delamo z združenimi močmi. Anketa je bila po zahtevi predsednika sklicana vsled inicijative c. kr. železniškega, oziroma ministrstva za notranje zadeve, ki po pravici zatrjuje, da tujski promet še ni na taki stopinji, kakor bi imel biti in bi bilo torej železi, da se tudi za kronovino Kranjsko ustanovi zveza društev za povzdigo tujkega prometa, ker take zveze že tudi drugje nahajamo. Predsednik trdi, da sta glavna vzroka temu nedostatku dejstva, da vodi čez Kranjsko le ena železniška proga, namreč južna železnica (!?), ki pa ne teče po najlepših krajih dežele, drugi pa nedostajanje primernih gostiln in hotelov, ki bi ustrezali modernim zahtevam. Predsednik pravi, da je imel namen opozoriti prizadete na ustanovitev deželne zveze društev za povzdigo tujkega prometa. Ker se je pa vsled trudaljubivosti nekaterih gospodov v Ljubljani tako društvo že zasnovo in so pravila že potrjena, je pravi namen ankete takorekoč že dovršen. Mnenja pa je, da kljub temu, da anketa ni odveč, ker je dobro, da se dogovori pri sestanku udeležencev o vsem, kar naj se upošteva v tem oziru. Zato je namen ankete, poiskati pota, ki naj novoustanovljeni zvezi zagotovo krepko razvije in uspešno delovanje. Nato predsednik razpravlja o glavnih točkah potrjenih pravil ter nasvetuje:

Deželni odbor naj pouči o nameri deželne zveze vse občine, ki jih je vpoštevati z ozirom na tujski promet, ter naj jih povabi, da pristopijo k temu društvu. V ravno tem smislu bodo delovala politična oblastva, da bodo posestniki vil in hotelov ter enakih podjetij na Bledu, v Kamniku i. t. d. pristopili k društvu. Obrtna in trgovska zbornica naj bi vabila osobito one obrtnike, ki so prizadeti po tujkem prometu, ter naj bi jih primerno poučila. Dalje pričakuje predsednik podpore deželni zvezi od strani južne železnice in c. kr. železniškega ministrstva.

Predsednik zaključil z opazko, naj se ti točki v prvi vrsti razpravljate, ter podeli besedo dvornemu svetniku, ki ima v tem oziru

Če se otroku voda zapira in život zateka, je to znamenje, da je obolel na ledvicah. Zoper to je umestno bolnika kopati v prav gorki vodi (28 do 32° R.) četrt do pol ure in potem ga poviti v koce (enoinpol do dve uri), da se spoti. Tak otrok je šele potem zdrav, ko nima več alburniana (beljaka) v vodi.

Če se otrok lušči, sežgi vso odluščeno kožo; ravnotako ravnaj tudi s slamo, na kateri je bolnik ležal. Rjuhe, srajco in posteljo popari, kakor že rečeno, z vročo vodo!

Predno pustiš otroka med druge ljudi, očisti mu lase, nohte, sploh ves život ter ga snažno obleci!

Sobna tla se na vsak način poparijo in potem odrignejo. Soba naj se tudi razkuži po zdravnikovem naročilu. Nad vse je torej potrebna vestna snaga.

Za vsak slučaj vprašaj zdravnika, isti bode dal natančnejša navodila.

mного izkušenj, ter pravi, naj tudi drugi navzočniki izrazijo svoje misli, da se doseže smoter: da bode deželna zveza krepko napredovala.

Dalje prih.

Opomba. Naša želja je, da bi slovenski časniki to poročilo v interesu dobre stvari ponatisnili.

Gospodarstveni račun občine Bled.

Malo, ali pa morda celo nobene ni občine na Slovenskem, ki bi izdajala tiskan svoj letni obračun ali bilanco. Letos je storila to blejska občina in šla tako drugim občinam z izgledom naprej. Vsekakor je to jako hvalevredno in zelo priporočljivo. Oglejmo si ta račun nekoliko natančneje!

Iz dohodkov v posnamemo, da je občinski lov vrzel občini 180 K in ženitovanjske zglasnice 140 K. Godbenih licenc za gostilne občina zaradi večjega reda ne izdaja nobenih. Stavbenih pristojbin je bilo v minulemu letu 34 K, sodnijskih kazni je občina prejela 281.15 K, mrljskih pristojbin je bilo 94 K. Občina je iztirjala za gospodarska odseka v Gradu in Retici za zgradbo poti na Ribšico znesek 526.40 K, dalje se je vsled sklepa občinskega odbora za zgradbo nove občinske klavnice najelo posojilo v znesku 6000 K, pasjih pristojbin je bilo 244 K in raznih dohodkov 767.46 K, 10% užitninska doklada na vino, meso, sadni most v znesku 528.19 K se odstopi za cestno razsvetljavo zdravniški komisiji na Bledu, katera oskrbuje taisto in stane letno okroglih 1000 kron. Občinska doklada na žganje je znašala 3277.96 K. Za pokritje občinskega primankljaja je županstvo pobiralo 60%, občinsko doklado na vse neposredne davke, izvzemši osebno dohodnino (davka za leto 1903 predpisanega ima občina 17.594.—K). Ta doklada je znašala 11.586.67 K. Skupaj je imela občina torej resničnih dohodkov 23.659.83 K. Proračun za l. 1904 je kazal pokritja le 12.786 K in se je v primeri s proračunom dobilo 11.014.91 K več in 142 K manj dohodkov.

Troški so bili naslednji: Primankljaja 156.73 K. Za najemno pisarne 200 K, za pisarniške potrebe 385.40 K, za kurjavo 81.03 K, skupaj torej 666.43 K. Plača občinskega tajnika znaša 1000 K in stanarina 120 K, skupaj 1120 K. Občinski sluga je prejel plače 360 K, občinska redarja 440 K, stanarina učitelja 144 K, mrtvaškemu ogledniku se je plačalo za leto 1904 K 94, službene asistencije so veljale 52.80 K, za dva bika plemenjaka se je plačalo 100 K nagrade, za šolske potrebe 34 K, štirirazredno ljudsko šolo 660.92 K, podpora obrtno-nadaljevalni šoli na Bledu 150 K, podpora gasilnemu društvu na Bledu 200 K. Za občinske reveže se je plačalo 1829.93 K, podpora zdravniški komisiji za cestno razsvetljavo 528.19 K, razsvetljava občinskih potov je veljala 103.81 K (razsvetljava občinskih potov je zaradi tega več veljala, ker je promet vsled gradnje bohinjske železnice večji in se je rabilo več svetilk), za občinska pota se je izdalo 1265.07 K (tudi občinska pota so bila vsled gradbe bohinjske železnice bolj pokvarjena kakor prejšnja leta), plača cerkovniku 300 K, doplačila za vojaške priprege in stanovanja 48.80 K. Zgradba občinske klavnice in ledenice je veljala 9965.52 K,

kateri znesek se je deloma pokrtil s posojilom 6000 K, presežek 3965.52 K pa se je že stavil v proračun za to leto, za amortizacijo občinskega dolga, tako za posojilo za šolo, to je polletna anuiteta za leto 1903 v znesku 747.50 K in celoletna anuiteta za leto 1904 v znesku 1595.88 K, skupaj 2343.38 K, kakor za anuiteto občinskega dolga v Ljubljani za leto 1903 in 1904 v znesku 638.80 K; občina je dalje pristopila k klearing zvezi c. kr. pošne hranilnice ter morala naložiti 100 K, 60 K se je naložilo za ubožni sklad, kateri znesek se je moral naložiti vsled določbe deželne zakona z dne 21. avgusta 1883 št. 17. Raznih stroškov je bilo 876.69 K. Občina je imela torej v minulemu letu vsega skupaj 22.205.07 K stroškov, ostanek 1454.76 K je bil dne 31. decembra 1904 v blagajni.

Dopisi.

Iz št. Vida pri Ljubljani. (Razstava risarij) učencev obrtno-nadaljevalne šole je bila tudi letos binkoštna praznike v št. Vidu pri Ljubljani. Razstavljenih je bilo iz I. tečaja (učitelj P. Gorjup) 110 listov, iz II. tečaja (učitelj A. Arko) 90 listov in iz vspelednice k II. tečaju, katero obiskujejo prostovoljno sami absolventi obrtno-nadaljevalne šole, 45 listov in 30 lepih detajlov iz prostoročnega, geometričnega, konstrukcijskega, projekcijskega in strokovnega risanja in risanja po naravi. Toliko listov je bilo pa še strokovnjakom na razpolaganje v mapah, ker je prostor premajhen, da bi se mogli vsi razstaviti. Zanimali so strokovnjake zopet najbolj detajli, t. j. v naravnih velikosti risani mizarški, ključarski in drugi objekti, ob katerih se učenci za praktično življenje največ nauče. Razstavo je obiskalo mnogo domačinov, pa tudi iz drugih krajev osobito iz Ljubljane so prišli razni prijatelji šole, četudi je bilo vreme jako čemerikavo. Med temi so bili gg. deželni šolski nadzornik Fr. Levec, ravnatelj Iv. Šubic, podobar Iv. Vurnik iz Radovljice i. t. d. V to šolo se je vpisalo skupaj 167 učencev, od katerih jih je koncem leta ostalo še 144. Od teh je bilo koncem leta v pripravljalnem tečaju 70, v I. tečaju 31, v II. tečaju 19 in v vspelednici k II. tečaju pa 24 učencev. Pri pouku je bilo povprečno vselej 89% od vpisanih učencev. Napredek je bil pa tudi precej dovoljen. V pripravljalnem tečaju, kjer se zbira učenci od vseh krajev in je bilo med njimi tudi nekaj analfabetov je bilo sposobnih 35 in nesposobnih 35, a v I. letniku je pa bilo sposobnih že 25 in 6 ne, v II. letniku sposobnih 18 in 1 ne, a v vspelednici je bilo sposobnih 24 učencev. Dodamo naj še, da je bilo izmed 144 učencev 104 mizarjev, 16 ključarjev, kleparjev in kamnosekov, 14 krojačev, čevljarjev in sedlarjev, 5 kovačev in kolarjev in sodarjev in 1 mesar.

Z Dunaja. (Gospodom slovenskim abiturijentom!) Tok časa in razmere, v katerih ste dovršili svoje srednješolske študije, so gotovo vplivale na vas in vas prislile nehote, da ste sledili z nestrpnostjo kulturnemu boju, ki se bje na Slovenskem. Na eni strani vidite bojce za pravo, iz svobode izvirajočo kulturo, na drugi zastopnike nazadnjaštva, krute zatiralce slovenskega naroda. Kulturni boj, kateri je razdelil naš slovenski narod v nasprotni si tabore, je tudi povzročil, da ločijo slovensko dijaško mladino nasprotni nazori, mladino, ki je poklicana vstopiti enkrat v bojne

vrste, da zastavi krepka po načelih in značajih svoje moči v prosep idealov, ki si jih je pridobila v mladosti. Gotovo čutite, vsi gg. abiturientje, potrebo vstopiti v društvo, ki si je stavilo za cilj vzgajati krepke značaje, od kojih vsak posameznik naj bode enkrat trdna opora slovenskega naroda. Voliti je na prvi pogled jako lahko. Ali agitacija, ki se je pojavila v zadnjem času med slovenskim dijaštvom, ki je dostikrat naravnost nepoštena in ki gleda v prvi vrsti le na to, za koliko glav se bo število družstvenikov pomnožilo, ne pa, bodo li dobri družstveniki, mora spraviti vsakega abiturienta, kateremu so razmere posameznih društev popolnoma neznane, v zadrego in ga zbega slednjič tako, da se uda dotičnemu agitatorju, ki je hujski in mu več obljubi. Prepričani smo, da se dobe med abiturienti taki, ki se bodo oklenili — seveda pod pritiskom raznih gospodov in tetk — društev, katera delajo le v pogubo slovenskega naroda in vzgajajo ljudi za stranko, katere namen je izsesati slovenskemu narodu zadnjo kapljo krvi ter ga vreči potem kot ponižnega hlapca k nogam rimskega klerikalizma, ki naj mu zada zadnji udarec. Obračamo se tu ne do teh, ampak do abiturientev, ki so po treznem premišljevanju in po vsakdanjih skušnjah prišli do spoznanja, da je slovenskemu narodu, maledu po številu, a zatiranemu od vseh strani, treba kremenitih značajev, ne pa hlapcev, in da je v dosego tega treba našemu narodu svobode, vede in nepristranske izomike. Da je naše društvo v prvi vrsti poklicano, da razmotriva vprašanja, kako naj se povzdigne slovenski narod, kaže že naslov našega društva »društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov«. Svobodomiselnost je neophodno potrebna vsakemu narodu za njegov razvoj. Brez svobode je izključena vsaka prava znanost in veda, ki spodbija tla vsakemu mračnjstvu in nazadnjstvu. Iz svobodomiselnih društev so izšli in še izhajajo možje, kateri bijejo na Slovenskem kulturni boj, ki je od dne do dne hujski in ki potrebuje vedno novih močij, da se izvojuje ta boj z zmago, katera prinese slovenskemu narodu krasnejšo bodočnost. Skrbeti je torej treba za naraščaj, ki bo zmogel spopolniti bojne vrste. Ravno skrb za tak naraščaj in pa žalosten pojav, da je velik del slovenskega dijaštva na tem, da se zaziblje v sladek sen nadstrankarstva, imajoč se za nekaj vzvišenega, ne vedoč, da postajajo po njih za slugi narodni nasprotniki, mesto slabejši, močnejši, sta na Dunaju rodila akademično društvo »Sava«, ki smatra za glavno nalogo, pridobivati neustrašenih novih bojevnikov in zavetnikov, na drugi strani pa uničiti vplv za slovenski narod tako pogubnega klerikalizma. Svobodomiselnost smo, zato zahtevamo tudi prostega duševnega razvitka za slovenski narod. Vsak družstvenik je vnet zagovornik proste ljudske šole, slovenske srednje šole, slovenskega vseučilišča. Da eno prvih vprašanj, dvigniti naš uarod gospodarsko, ne izostane, je samobesbi umevno. Naše društvo je dijaško društvo, cigar namen je, biti duševno in zabavno središče svobodomiselnih slovenskih akademikov na Dunaju. Sredstva za to so društvena zborovanja, družabni večeri, čitalnica, knjižnica, predavanja, poleg tega obstoja v društvu pevski zbor in teoretično-praktični sokolski vaditeljski tečaj. Ti kratki podatki vam, gg. abiturientje, omogočijo nekaj pogled v naše društvo. Društvo samo je izpostavljeno nestetim napadom. Žalostno pri tem je le to,

da so ti napadi navadno zahrbtni in tako neutemeljeni, da dostikrat nesramni, da se mora človek nehoti vprašati, ali je slovenski akademik v svoji strankarski strasti že res tako globoko padel, da je zmogel tako neakademično postopati?? Umazana agitacija se je vporabljala proti našemu društvu vsako leto in to pričakujemo tudi letos. Ali, gg. abiturientje, katerim bijesrceza ideje, ki se goje v našem društvu, ne dajte se oplasiti, stopite v naše društvo in tu se bodele na lastne oči prepričali, kako neutemeljenim napadom je izpostavljeno. Namen teh vrstic ni, pridobiti društvu mnogo družstvenikov, ki bi bili nezanesljivi, ampak družstvenikov, kateri so se že na srednješolskih klopih navadili trezno in samostojno misliti, si ustvarili jasne nazore in si začrtali pot, po kateri mislijo hoditi. Za odbor svobodomiselnih slovenskih akademikov »Sava« na Dunaju: phil. Ivan Svetlin, t. č. predsednik, phil. R. Južnič, t. č. tajnik. Eventualne informacije daje odbor, o počitnicah pa cand. phil. Ferdinand Marolt, Sodražica; stud. med. Janko Praznik, Novo mesto; cand. phil. Gvidon Savjovic, Kranj.

Golica in njen pomen.

K otvoritvi Kadilnikove koč.

V lepo praznično obleko je oblečena naša zelena Golica, narava sama jo je obdarovala z njo, nadela jej je bujno pomladansko floro in posebno cele poljane narcis, ki se vidijo od daleč kakor velika snežena polja, jo delajo svečanostno. Nekako vabljivo gleda doli proti beli Ljubljani in vabi v svoje naročje kranjske dolince, vabi pa k sebi tudi prebivalce tužnega Korotana. In v tej svečanostni obliki praznovala bo naša Golica jutri svoje slavlje praznovala bo slovensko planinsko društvo slavnostno otvoritev Kadilnikove koč, praznoval bo slovenski narod svoj naroden praznik. Da se tem sijajnejše proslavi ta praznik, pohite jutri Slovenci od blizu in daleč k nam, pohite gori vrh planin.

Ob tej priliki je pač umestno, da se seznanimo s pomenom Golice za nas Gorenjce in naš slovenski narod. Velepomembna je Golica za razvoj slovenske turistik; ona spada med one gore, kamor poleti lahko vsak brez težave, naj si je hribolazec ali ne, odkoder se mu nudi tudi hvaležen razgled po Kranjskem in Koroškem, zlasti pa po Rožni dolini. Posebno sedaj, odkar stoji slovenska planinska koč na Golici, zremo lahko lepši bodočnosti nasproti, smemo upati, da se število obiskovalcev naše Golice podvoji, če ne potroji. Že smo skoro smatrali Golico izgubljeno za nas, že smo skoro mislili, da postane nekako nemška postojanka sredi slovenskega planinskega sveta, a prišlo je drugače; danes z mirno vestjo lahko trdimo, Golica je tudi na zunaj naša in ostane vedno naša. Na njenem vrhu blesti novo poslopje slovenskega planinskega društva, veličastna planinska stavba »Kadilnikova koč«, katera jasno priča vsemu svetu, da so te planine, ki jo obdajajo, naša last. Visoko gori na vrhu Golice, na vzvišenem, lepem kraju, stoji naš branik in vabi k sebi vesele planince. In kedar gre tujec tod mimo in za-

gleda to stavbo, se nehoti vpraša, čegava je, in ko zve, si misli: tudi ta narod ima svojo prihodnost, tudi ta narod dela in njegove so te planine, ti krasni kraji, ki me danes obdajajo. Prihajali bodo k nam zlasti slovanski gostje in četudi bodo odšli, ostal bo vendar blag spomin na naše slovanske brate in kadar se bodo vračali v naše kraje, kadar bodo prišli zopet med nas, pozdravljali jih bomo tem veseleje, tem pristrčneje. Danes pozdravljamo Golico kot gor, na katero bodo prihajali hribolazci pogosto, oni hribolazci, ki bodo dali kaj zaslužka našemu planincu. Prihajali so dosedaj sicer tudi turisti, prihajali so turisti raznih narodnosti, toda tukaj se niso čutili tako domače, saj je bila ravno nemška koč na Golici znana vsled svoje slabe gostoljubnosti. Danes pa imamo visoko na gori svoje zavetišče, kjer bomo vedno gostoljubno sprejeti, danes nas vleče vrh planin tudi zavest, da se nam ni treba bati postrani-pogledov. Slavnostno se otvori jutri to naše zavetišče, ime starosta slovenskih turistov nosi. Pohiti naj vsakdo, kdor more, jutri gori, pohiti naj v sredo veselih planincev, praznuje naj z njimi tudi domačin-doljinec narodni praznik.

Tedenski politični pregled.

Iz državnega zbora. Minulo sredo se je sesla poslanska zbornica. Slovenski poslanec dr. Andrej Ferjančič je interpeliral radi zgradbe železnice Kranj-Tržič. Glede domžalskih dogodkov sta interpelirala poslanca dr. Ferjančič in Pogačnik. Poslanec vitez Berks je interpeliral radi graškega nameštstva, ki prav najvažnejših slovenskih rekurzov ne rešuje po več let, da tako zapre Slovincem pravno pot. — Pri razpravi o zakonu zastran zvišanja dohovinskih plač je govoril tudi slovenski poslanec dr. Tavčar. Ostro je bilal pri tej priliki ljubljanskega škofa in kranjsko klerikalno politično duhovščino, ki na nečuten način sodeluje pri raznih testamentih in prepoveduje branje naprednih časopisov.

Kriza na Ogrskem. Govori se, da 72 let stari general baron Fehérváry sestavi novo ministrstvo. Imenovanje bo najbrže razglašeno te dni. Novo ministrstvo ne misli siloma nabirati ne davkov ne rekrutov, temveč izda poziv mladeničem, da se prostovoljno javijo za nabor. Politične stranke hočejo novemu ministrstvu izreči nezaupanje.

Norveško-švedske homatije. Kralj Oskar je pisal predsedniku norveškega državnega zbora obširno pismo, v katerem pravi, da smatra za svojo kraljevo dolžnost, da aruje Norveško kot ustavno državo pod skupnim žezlom, kar je to prisegel pri nastopu vlade. Nemški cesar bo menda posredoval med obema državama.

Grški ministrski predsednik Teodor Delyannis je pal kakor žrtva atentata. V torek ga je pred zbornico v Atenah z nožem v sprednji del telesa zabodel neki Gherakoris, igralec po poklicu. Ko je Delyannis stopil iz kočije, ga je napadalec pozdravil ter mu poljubil roko. Istočasno je pa potegnil iz žepa nož ter ga Delyannisu zasadil v trebuh. Kakor poročajo iz Aten, je preiskava dokazala, da je Gherakoris pred leti ubil

svojo ženo ter bil zato obsojen na 18 let. Izjavil je, da se je hotel maščevati nad Deljannisom.

Rusko-japonska vojna.

Vojna ali mir?

V zadnjem času se širijo vesti, ki z vso gotovostjo zatrjujejo, da se je misija predsednika Roosevelta v prilog miru popolnoma posrečila, da ste Rusija in Japonska sprejeli njegovo posredovanje in da se že v najkrajšem času prične mirovna pogajanja. Poroča se tudi, da je v prilog miru posredoval tudi cesar Viljem. Druge vesti pa vedo celo povedati, da se je za kraj mirovni pogajanj že določil Washington in da bosta Rusijo na tej konferenci zastopala bivši ruski poslanik v Washingtonu grof Casini in bivši ruski poslanik v Tokiju baron Rosen. Koliko je resnice na teh poročilih, je težko dognati; upoštevati pa je treba, da so se vesti o miru širile doslej še po vsaki bitki, ne da bi se uresničile. Zato je tudi to pot treba sprejeti vse te vesti z največjo rezervo, zlasti ako se uvažuje tale iz Petrograda došla brzojavka: «Z najboljši poučene in najzanesljivejše strani se zatrjuje, da so se pri zadnjem kronskem svetu v Carskem selu izrekli vsi ministri proti miru in za energično nadaljevanje vojne.»

Vesti z mandžurskega bojišča.

«Daily Mail» poroča iz Moja: Deževna doba v Mandžuriji se je pričela. Dežuje neprestano, poneha samo nekoliko ur ponoči; po cestah je blata do kolen. Vendar pa to ne bo oviralo vojnih operacij. Pričakuje se splošno, da se že v nekaj dneh vname velika bitka. Lineičeva armada šteje 300.000 mož s 1400 topovi.

Dve važni razsodbi.

Važna razsodba upravnega sodišča v šolskih zadevah. V češkem mestu Vičav imajo petrazredno nemško šolo, ki jo obiskujejo tudi otroci železniških uslužbencev iz sosednjih občin. Ko je prešla mestna občina v češke roke, je okrajni šolski svet prepovedal sprejem v mestno nemško šolo. Nahujskani nemški starši so se pritožili, in vse instance do upravnega sodišča so dale starišem prav. Upravno sodišče pa je zavrglo ob-sodbo naučnega ministrstva ter izreklo, da mestna občina ni dolžna sprejemati zunanjih otrok v šolo. Posledica temu bo, da se bo nemška petrazrednica morala skriti v trirazrednico. Razsodba je velikega pomena za tiste slovenske občine, ki morajo vzdrževati vsiljene jim nemške šole. Torej tudi za jeseniško občino, kajti otroci iz Senožet spadajo po tej razsodbi nikamor drugam, kakor v koroškobelsko šolsko občino.

Volilna pravica pristoje tudi uradnikom državne železnice in državnih skladišč, katere je šteti med državne uradnike. Iz Trsta se poroča, da je italijanska stranka zelo vznemirjena, ker je oficijozno glasilo tržaškega namestništva dokazalo iz dvornega dekreta z dne 3. aprila 1838 št. 43, da je med državne uradnike šteti tudi

uradnike državne železnice in državnih skladišč in da torej tudi tem pristoja volilna pravica.

Novičar.

Vabilo na naročbo. Cenjene naročnike, katerim poteče polletna naročnina, uljudno prosimo, da nam čimprej izvolijo taisto vposlati, da se redno pošiljanje lista ne pretrga. Upravništvo «Gorenjca».

Slovenske občine in politična društva, na noge! Z ozirom na vedno večji pritisk c. kr. uradov kakor c. kr. sodišč, davkarij, okrajnih glavarstev, finančnega ravnateljstva i. t. d. z nemškim uradovanjem, je sveta narodna dolžnost vsake slovenske občine in okrajnih zastopov, da v prvi seji sklenejo izključno slovensko uradovanje ter ta sklep naznanijo c. kr. uradom, s katerimi pridejo pri uradovanju v dotiko, poleg tega naj se tudi odločno zahteva, da so tudi naslovi na zavitku slovenski. Pripomni naj se, da se bodo v tujem jeziku pisane vloge neresene vračale. — Pričakujemo, da bodo tak sklep napravile čimprej vse občine na Gorenjskem.

Napisi na novi bohinjski železnici. Narodno-napredni poslanci so šli minuli četrtek k voditelju železniškega ministrstva, sekcijskemu načelniku Wrba, da vprašajo, kako misli vlada napraviti napise na novi bohinjski železnici, opozarjajoč na govorice, katere se širijo in ki vznemirjajo slovensko prebivalstvo na celi črti. Voditelj ministrstva je odgovoril deputaciji, da dosedaj še ni nič odločeno, da pa so se vprašale deželne vlade o tem. Temu nasproti je deputacija med drugim omenila, da ljudska števila (krajni repertorij) bolje pove, kako ljudstvo biva ob progi. Wrba je nato odgovoril, da se ni treba nič bati, ukrenilo se bode v tem oziru objektivno ne glede na desno ali na levo. Oziraje se na to je nujno želeli, da se v območju železnice ležeče občine s primernimi vlogami izjavijo naravnost ministrstvu.

Slovanskim trgovcem in slovanskemu občinstvu! Piše se nam: V slovenskem trgu Domžale na Kranskem se je naselila pešička nemških Tirolcev ter pričela ondi slamninarsko obrt. V par letih se je ta nemška naselbina pomnožila in postala tako predrzna, da z vso silo zatira domači zivelj. Nedavno je priredila nemško slavnost razvija svoje nemške zastave, pri kateri je s frankfurtaricami provocirala domače prebivalstvo. Nemci so pričeli na domače prebivalstvo iz zasede metati kamenje in str. ljati. Tako početje mora roditi odločen odpor. — Najuspešnejši je tak odpor na narodno-gospodarskem polju! — Slovanski trgovci po Slovenskem, Hrvaškem, Češkem, Moravskem, Dalmaciji, Istri, Bosni in po Srbskem, naročajte slamnike v domžalskih slovenskih tovarnah slamninkov. Te tovarne so: M. Cerar, Andrej Jančigaj, And. Maček, Fr. Gojnik, Franc Mazovec, Janez Klemenčič, I. M. Flis, M. Mayer. — Vsi ti slovenski tovarnarji slamninkov v Domžalah lahko dobro postrežejo in, ako bi imeli odjemalcev, bi lahko tudi veliko več delali, nego sedaj. Slovanski trgovci, podpirajte te može, ki so v hudem boju z nemškim kapitalom, slovansko občinstvo, zahtevaj povsod slamninkov od zgoraj imenovanih tvrdki!

Medved ostane medved, naj bo potem že pravi medved ali besniški «Medved», kakor splošno imenujejo podomače tamošnjega fajmostra, malega Franceta Pokorna. Če je medved še tako dobro dresiran, medvedje narave vendar nikdar ne more zatajiti popolnem; vedno mu ostane nekaj prirojene divjosti. Prav taka je tudi z besniškim Medvedom. S posebno vnetostjo smo se lotili jeseni njegove vzgoje in smo isto do konca leta nadaljevali s tako dobrim uspehom, da je bil z novim letom videti docela ukročen. Besničani so bili zadovoljni s svojim Medvedom, Medved pa žnjimi. Še v velikonočni številki našega lista so peli slavo «Gorenjcu», ker jim je ukrotil Medveda in skoro pet mesecev so imeli veselje nad svojim spreobrnjenim fajmošтром. Zibali so se že v sladki nadi, da se je za vedno povrnil ljubi mir v prijazno Besnico. Toda medved ostane medved! Mi, ki dobro poznamo Medvedovega Franceta, smo bili vedno v strahu, da bo njegova narava s tem večjo silo bruhalila na dan, čim dalje jo bo zatajeval. Naše slutnje nas niso varale. Bilo je šesto nedeljo po veliki noči. Kakor običajno na deželi, je imel mali Pokorn pridigo med mašo. Takoj spločetka je zarenčal nad onimi poslušalci, ki so sedeli na policah pod cerkvenimi okni. S tem je bila že vzbujena njegova jeza. Čelo je nabral v mračne gube, ki niso obetale nič dobrega. Bliski so mu svigali iz oči in med pridigo so mu pogledi venomer uhajali doli na dva fanta, ki sta mirno stala pred cerkvenimi klopmi in poslušala božjo besedo. Po Pokornovem mnenju je namreč za mladino edino primeren prostor v cerkvi le pred altarjem. Nevarnost je bila velika, da bo zdajpazdaj treščilo raz prižnico na uboga fanta. Vendar so se proti vsemu pričakovanju za enkrat pretegnili gromonosni oblaki, Pokorn je dovršil pridigo in se podal navidezno mirno v zakristijo. Toda, to je bil le mir pred nevihto. Dočim so ljudje pričakovali, da bodo fajmošter vsak čas zopet pristopili, je mali France kahal veliko jezo v svojem srcu. Ostavil je zakristijo, šel je zunaj do glavnega vhoda in od tam je prilomastil Medved v cerkev nad uboga, nič hudega sluteča fanta. Enega — Pščovega z Njivico — je tako sunil, da se je kar zleknil med ženske, drugega — Medvedovega iz Nemilj — je Medved tako tancnil okrog ušes, da se je kar razlegalo po cerkvi. Tako Medved niti Medvedu ni prizanašal! Naravno, da je ta nečuvni medvedji nastop vzbudil splošno ogorčenje med verniki. Nam pa pride nehote na misel § 303. kaz. zak., ki pravi, da je oni kriv pregreška razžaljenja zakonito priznane cerkve ali verske družbe, kdor se med njenim očitnim bogoslužnim opravilom nespodobno vede, tako da utegne druge pohujšati in da naj se storilec kaznuje s hudim zaporom od enega do šestih mesecev. Tako vedenje ustanovi pregrešek po § 303. tudi tedaj, ako se je zgodilo med tem časom, ko je duhovnik zapustil leco in se pripravlja iti zopet k oltarju, da nadaljuje tam božjo službo (razsodba kas. dvora). Kljub jasni zakoniti določi se seveda Pokornu ne bo zgodilo nič žalega. In to se bo zdelo hudemu Medvedu povsem naravno; prvič zato, ker se smatra za neomejenega gospodarja v Besnici, drugič pa zato, ker bo brihtni France iz razsodbe kasacijskega dvora pogruntal svojo nedolžnost, češ, saj se nisem pripravljval zopet iti k oltarju, marveč sem se le pripravljval iti

fanta — suvat in klofutal! Čudimo se le Besničanom, da tako pohlevno prenašajo skandale v cerkvi. Ali so res take šolobarde, da si ne upajo odločno nastopiti kakor Straziščani? Zapreté naj škofu, da ne bodo več dajali za njegove zavode in da bodo prihodnjč volili liberalno, ako jih ne reši hudega Medveda. To sredstvo prav gotovo pomaga. Škof bo odpoklical Pokorna in ga poslal duše past na kako faro, kjer so še potrpežljivejši ljudje kakor v Besnici. Tudi bi ne bilo naplačno, ako bi ga degradiral za kaplana v Kranju; Kranjci bi že medvedu potegnili «rinko» skozi nos, saj so še tehante strmoglavili. Prav gotovo bi bilo pa najprikladnejše, ako bi Pokorna nastavili za profosa na škofovih zavodih. Tako bi bilo pomagano obema strankama: škof bi pridobil za zavode priznano izborna moč, pametni Besničani bi pa samega veselja pokadili za Medvedom z ajdovico. Le malokdo bi točil za njim solze, prav gotovo pa Tibernik iz Zg. Besnice, ki goji v svojem srcu globoko hlačežnost napram Pokornu, ker mu je slednji nekoč velikodušno podaril pol kape — čikov!

III. promenadni koncerti meščanske godbe se vrši danes zvečer točno ob 1/4 9. uri na glavnem trgu sledečim sporedom: 1.) Fischer: Veteranski kor, koračnica; 2.) Franke: Concerto overtura; 3.) Schneider: Milica, fran. polka; 4.) Wlassak: Venecijanski pesmi; 5.) Arnberger: Pokalice, valček; 6.) Parma: Legijonarji, koračnica.

Prekličite! Z ozirom na v zadnji številki našega lista pod tem naslovom objavljeno notico poročamo, da je dotičnik poslal našemu uredništvu zahtevano izjavo. S tem naj bo zadeva za enkrat končana — v prihodnje pa nekaj več premisleka in manj besedi. — Pri tej priliki pa tudi malo potegnemo za ušesa še nekega drugega, sicer se silno mladega fantiča, ki pa hoče tudi nekdanj postati uradnik, da ne bo ponoči več izzival mirnih ljudi in kričal na javnem trgu nemških pesmi, kakor je to storil zadnjič enkrat. Tak mladič, ki je za ušesi še moker, spada zvečer o pravem času v posteljo!

Podružnica slovenskega planinskega društva za kranjski okraj razglša: Člani podružnice se vabijo: 1.) k slavnostni otvoritvi koč na Golici, katera bode to nedeljo dne 19. t. m. Odhod z vlakom v nedeljo zjutraj ob 5:48. Ob enajstih dopoldne bode na vrhu maša. K otvoritvi pride, kakor čujemo, veliko število koroških Slovencev kakor drugih članov in upamo, da bode tudi naša podružnica kakor dosedaj vrlo zastopana. 2.) V nedeljo dne 25. t. m. ima odbor podružnice v zvezi z osrednjim odborom na Stolu ogled radi stavbe podružnične koč. Društvenike, katere stvar zanima (pohiteli bodedo tudi na vrh Stola), vabimo najljubše k pridružitvi. Odhod v soboto popoldne z vlakom ob 4:54. 3.) Na praznik sv. Petra in Pavla je izlet na Višarje. Odhod v soboto popoldne z ob 12:38, komur bi pa o tem času ne bilo mogoče, naj odide z vlakom na večer ali pa s ponočnimi vlaki. Dotičnike, kateri bi želeli prenočiti, prosimo, da v svrhu naročitve prenočišča to prijavijo društvenemu predsedstvu ali tajništvu do nedelje 25. t. m. Pri neugodnem vremenu se k 2) in 3) pripravljene izleti opuste oziroma prelože in se dan preložitve pozneje prijavijo. S planinskim pozdravom! Odbor.

Velika slavnost v Sori (pri Medvodah) na čast sv. Cirila in Metoda in v proslavo

dvajsetletnice družbe sv. Cirila in Metoda se bo vršila v nedeljo 9. julija. Zjutraj bo slavnostna maša, popoldne pa velika ljudska veselica. Pripravljalni odbor dela že sedaj velike priprave, da bo slavnost kar najlepše uspela. Opozarjamo narodna društva, da se čimprej prijavijo, da bo mogoče sestaviti vzpored. Kakor čujemo, je zglasila svojo udeležbo že škofjeloska «Narodna čitalnica», koje diletanti bodo predstavljali kratko igro. Udeležilo se bo slavnosti več pevskih društev in tudi «Gorenjski Sokol» bo poletel v prijazno Soro. Sokoli bodo proizvajali proste vaje. Kakor vse kaže, se bo 9. julija obhajal v Sori res pravi, narodni praznik.

Čebelarški shod bo dne 29. t. m. na dan sv. Petra in Pavla v Predvdvoru ob 3. uri popoldne pri Selanu. Razgovor bo o čeb. kupčiji in se bo ustanovila, če se zglaši dovolj udov, podružnica čeb. društva.

Odbor čeb. društva.

Telovadno društvo „Tržiški Sokol“ prosi slovenske rodoljube podpore, da bi si moglo graditi lastno telovadnico. Sokolskemu društvu je telovadnica nekaj, česar ne more na noben način pogrešati, ako hoče slediti svojemu namenu in cilju. Zato si hoče to postaviti tudi «Tržiški Sokol», ki je dosedaj žalibog nima, dasi obstoji že dve leti. V Trziču ne more dobiti za telovadnico pripravnega prostora, sam pa tudi ne more, ker se nahaja v slabih gmotnih razmerah, pokriti stroškov, ki bi nastali, ako bi si hotel postaviti telovadnico. Torej prosi rodoljube za podporo in želebi bi bilo, da vsakdo po možnosti prispeva, ker je ravno «Sokol» v Trziču posebno zaradi tam se nahajajočih Nemcev eminentnega pomena tako za Trzič sam kakor tudi za ves slovenski narod.

Golico prištevamo k najzanimivejšim planinskim vrhovom in znano je, da je okoli binkosti najlepša. Sedaj jo pokriva brez številca narcisov, ki so v najbujnejšem cvetju. Na nekaterih mestih jih je toliko, da se človeku v daljavi dozdeva, da je zapadel nov sneg. Videli smo v minolih praznikih, da so jih posamezni izletniki natrgali tako obsežne šope, da so jih komaj držali v rokah. Poleg narcisov cveto rumene pogačice, razni jeglici in mnogo drugih goraskih rastlin. Omenimo naj le še, da se v skalnatih, a ne nevarnih robovih in med kamenjem pod vrhom skrivata turistom dobro znani krasni avrikelj in velecvetni encijan.

Posojilnica za Bled in okolico naznanja, da bo dajala od 1. julija t. l. naprej posojila proti intubaciji po 5%.

Poročilo se jutri 18. t. m. v Mariboru g. Janko Savnik, trg. pomočnik pri tukajšnjih trgovski tvrdki Logar & Kalan, z gospodično Dorico Ekarjevo iz Kranja.

Postajenačelnikom v Višmarjih je imenovan g. Peter Šlegel, železniški asistent v Kranju. Čestitamo!

Poročilo se, binkostno nedeljo v Kranju g. Albert Rooss, davčni kontrolor v Trziču, z gospico Neli Orehkovo, hčerko tukajšnjega naddavkarja g. Orehka. Bilo srečno

Sodnikom v Škofji Loki je imenovan g. Jurij Šumer, okrajni sodnik v Metliki.

Ljubljanski škof se je mudil včeraj v Škofji Loki. V imenu občine ga je pozdravil — zupan Lenček. Raven dveh občinskih odbornikov se niti ostali klerikalni odborniki niso hoteli udeležiti sprejema. Pri

sprejemu sta bili deška in dekliska sola, tri najst članov izobraževalnega društva, kopa pokvečenih devičaric v paradi in nekaj radovednih bab. Škofja Loka je „vsa“ v zastavah, ki vihrajo na farovžu, pri nunah in še par drugih hišah.

Langobardsko groblje v Lajhu. Tudi pretekli teden se je dobilo v grobovih večje število bronastih in srebrnih zapon; posebno dve masivni srebrni zaponi ste bili lepi. Bronaste zapone so bile zopet z značilnimi ornamentami okrašene in so imele drugačne oblike kakor poprej najdene. Na enem pasu je bil tudi lep srebrn okrasek. Nožnice različnih železnih nožev, katere so mrličii imeli navadno ob rokah, pa tudi ob glavi ali kolenu, so bile lično okovane z bronastimi okovi. Našel se je tudi zanimiv bronast obsek, s katerim so bile koralde sklenjene. Koralde so bile pri jednem ženskem mrliču (že precej stari majki) raztresene po celem životu; krasne so bile one iz ilovice. Ostanki obleke so se sledili pri več kostnjakih, med tem ko nekateri niso imeli skoraj ali celo nič ostankov obleke v grobu; tudi ostanki usnja so se našli. Novci, katere je imel mrlič številka 77 v desni roki, so se po Kreftingovem načinu v hitrici za prvo silo očistili ter se poslali, ker ni bilo nobenega primerjalnega materiala in znanstvenih pripomočkov pri rokah, v srdo dvornemu svetniku rektorju graške univerze A. yitezu Luschinu-Ebengreuth v pregled kateri jih je določil za Vespaziana (iz 1. stoletja), Antonina Pia (iz 2. stoletja), Juliana, Valentiniana, Konstancija in Konstantina mlajšega (okoli srede 4. stoletja). Rimski denar v grobovih iz dobe preseljevanja narodov ni ravno preveč redek, ker tačasni rodovi so kovali le malo svojega denarja (in še ta je bil iz začetka precej barbarskega kova); posluževali so se zaradi tega rajši rimskega denarja, in znano je, da je služil denar kakega rimskega cesarja, ki je bil na dobrem glasu, svojemu namenu skozi več stoletij. — Do danes opoldne je bilo prekopanih ravno 102 groba.

Uradnemu listu „Ljubljancanki“ povemo, ker ne ve, da se nahaja langobardsko groblje v Lajhu v Kranju, ne pri Kranju. Dotični svet, kjer se koplje, je last mestne občine kranjske in deloma okr. cest. odbora.

Izredno odlikovanje. Tukajšnja domača pivovarna gosp. M. Mayrja je dobila na 22. mednarodni razstavi Culinaire d'alimentation & d'hygiene pod pokroviteljstvom trgovinskega ministrstva v Parizu za ondi razstavljeno pivo častno diplomu kakor tudi dve zlati spominski medalji. Čestitamo!

Državna konjerejska darila za kobile in žrebce se bodo delila dne 11. avg. t. l. v Domžalah; dne 12. avg. v Kranju in dne 2. septembra v Lescah.

Smrt v tujini. Dne 28. maja t. l. so dobili delavca Josipa Polanska, doma iz Česnjice pri Kamniku, v čikaški reki blizu Madison v Ameriki mrtvega. Komisija je izrekla, da je bil zadavljen in vrzen v vodo ali pa da je nepojasnjena nezgoda.

Pomiloščena sta na smrt obsojena Juritič in brezsrčna babura Smukavec, ki je Juritiča nagovorila, da je ustrelil njenega moža. Smukavec je pomiloščena v dosmrtno ječo, Juritič pa je dobil 20 let.

Nesreča. Na Savi pri Jesenicah so z vzdigalnice delavci vzdigovali 5000 kg težko železo, ki je pa padlo na roko delavcu An-

dreju Sokliču in mu jo popolnoma zmečkalo. Sokliču so morali na licu mesta odrezati roko pod komolcem proč, da so jo rešili izpod železa. Sokliču so prepeljali v Ljubljano.

Čitalniški pevski zbor v Kranju ima prihodnjo nedeljo, t.j. dne 25. junija ob ugodnem vremenu izlet v Vintgar in na Bled. Odhod iz Kranja je popoldne ob 1/2 1. uri z vlakom, povratek pa ob 10. uri zvečer.

* * *

Iz Šoštanja smo dobili minuli četrtek brzojavko, v kateri se nam naznanja, da so pri ta dan se vršči občinski volitvi Slovenci zopet zmagali v drugem in tretjem razredu. Zupnik Govedič je volil Nemce, ravnotako tudi okrajni tajnik Demšar iz Novega mesta. Pač žalostno!

Grobovi pet tisoč let stari. Profesor na lipkem vseučilišču dr. Steisidorf, ki vodi izkopavanja na Chopsovi piramidi v Egiptu s 400 delavci, je našel 50 grobnic iz kamna in opeke. Poleg teh grobnic so male sobice, kjer so stari Egipčani opravljali daritve za pokojnike. Okostnice umrlih so popolnoma raztresene. Večina grobov je iz časov kake tri tisoč let pred Kristom. V teh grobovih so našli tudi ostanke staroegipčanske umetniške obrti, zlasti kamenitih figur, romarjev, cerkvenih dostojanstvenikov, slug, kuharjev, pekov itd.

Štorklja v grbu. V Vanni, katero mestece ima le 800 prebivalcev, so se ljudje do čela posvetili Rooseveltovim idejam glede naravnih množitve ljudi. Tamkaj so sedaj ustanovili klub, čigar naloga bo skrbeti za to, da se število porodov poveča, in da bodo babice dobro došle. Grb novega kluba bode okrašen s štorkljo. Roosevelta bodo člani kluba naprosili za botra.

Gospodarstvo.

Tedenski sejm v Kranju dne 13. t. m.
Prignalo se je 172 glav goveje živine, 7 telet, 279 prašičev, — ovci, — koz, — 24 buš 50 kg pšenice K 9.—, prosa K 10'50, rž K 8.—, oves K 7'50, ajda K 8.—, krompir K 4'50.

Važno za konjerejce in posestnike pincgavskih žrebcev. C. kr. poljedelsko ministrstvo je sklenilo pri letošnjih razstavah težkih žrebcev v Judenburgu in v Ensu, kjer se namerava nakupiti 50 do 60 težkih žrebcev, razdeliti štiri darila po 1000 K — (razun še drugih državnih daril) za najboljše žrebce pincgavskega plemena, katere bo kupila vlada.

Važno za konjerejce. C. kr. poljedelsko ministrstvo bode pri razstavah žrebcev težkega plemena v Judenburgu in v Ensu nakupilo 50 do 60 žrebcev težkega plemena. Dotične razstave se bodo vršile jeseni.

Sprejemam vsako popravilo

koles

katero izvršim hitro, dobro in po nizki ceni.

93 2 **Pavli Bizjak, Kranj št. 118.**

Ponos vsake gospodinjice je dobra kava.

Kathreinerjeva
Knelpova sladna kava
se ne bi smela pogrešati
več v nobenem gospodinjstvu, kadar se
pravi kavana pijača.

o o o

Zahtevajte le izvršne savoje
z imenom **KATHREINER**.

Zelodene bolezni navadne slabosti, vzdigovanje, pomanjkanje apetita, zaprtost, zgaga, krč in nervoznost povzročajo, ako se jih zanemarja, premnogokrat neizmerne težave. Zdravniška priporočila in 60.000 zahvalnih pism priporočajo v enakih slučajih Fellerjeve rabarbara-kroglice z znamko „Elsa-kroglice“. 1 zavoj 6 škatlic stane le 4 K ter se naroča pri **E. pl. Fellerju, Stubica, Elsin trg št. 56, Hrvaško**. Istotam se dobi tudi 12 malih ali 6 dvojnatihi steklenice 54—10 za ceno 5 kron, Fellerjeva rastlinska — zdravstvena tekočina z znamko:

Feller-Elsa-Fluid

Poštarne hranilnice
račun št. 867.569.

Tiskarna in založništvo

Poštarne hranilnice
račun št. 867.569.

Jv. Pr. Lampret v Kranju

Uredništvo in upravnništvo
„Gorenjca“

Uredništvo in upravnništvo
„Jeseniške Straže“

Tiskovine za gg. trgovce in obrtnike, slavna društva, hranilnice in posojilnice.

Vizitnice, kuverte, pisma, račune, okrožnice, vabila, dopisnice, osmrtnice, tabele, lepaki, brošure, knjige i. t. d. i. t. d.

Razglednice v več barvah.

Izvršuje

Vsakovrstna tiskarska

dela

v vsakem obsegu po količor
možno najnižjih cenah.

Zaloga:

Šolske tiskovine.

Ilustrirani

„Vodnik po Gorenjskem“.

„Osebna dohodnina“

Uredil Valentin Žun,
c. kr. davčni nadzornik.

Čista in nkusna izvršitev. — Hitra in točna postrežba. — Na željo se pošlje tudi proračun stroškov.

Posamezne številke „Gorenjca“

prodajajo po 10 vin. v

Ljubljani g. A. Kališ, trafika, Jurčičev trg 3;

Škofji Loki g. M. Žigon, trafika, glavni trg;

Selcih nad Škofjo Loko g. Jos. Bernik, posestnik in mizar;

Radovljici g. Oton Homann, glavna trafika;

Jesenicah g. Jakob Mesar, gostilničar in posestnik;

Hrušici g. Štefan Podpac, trgovec;

Bohinjski Bistrici g. M. Grobotek, trgovec;

Kamniku g. Marija Ažman, trafika.

Josip Pogačnik

krojaški mojster

Radovljica št. 41

Jesenice št. 20

priporoča cenjenemu občinstvu svojo delavnico v izdelovanju vrst oblek za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistovskih in kolesarskih oblek

in ogrinjal ter havelokov. Vedno bogata zaloga angleškega, francoskega in brnskega sukna. Naročila se izvršujejo po najnovejšem kroju točno in poceni. Tudi se sprejemajo popravila. Za dobro in natančno mero se jamči. Specijalist v izdelovanju frakov in salonskih oblek. Istotam se dobe tudi vsakovrstni dežniki in solnčniki najboljšega izdelka ter se sprejemajo tudi popravila. 80-4

He, prijatelj!

27-17

Kje kupuješ to barvo? Kakor razvidim, je jako dobra, krije ter suši in se tudi veliko lahko ž njo pobarva!

Glej, glej! Ako greš v Kranj od velike cerkve po glavnem trgu proti Pungratu nasproti novo zidane hiše gosp. Bedenka, pri

I. Wohlgemuthu

jo dobiš vsake vrste pravega domačega izdelka, brez vsake zmesi (Schwerspatt), kakor se nahaja v nekaterih tovarniških barvah, tako da delo lahko izvršiš lepo, dobro ter poceni.

Le notri pojdi, ti žal ne bo, ako bi ti pa le prav ne b'lo, saj greš ven lahko.

Imam v kleti

38-6

več sto hektolitrov

pristnega belega in črnega vina, nekaj fine rakije in brinjevca ter namiznega olja lastnega izdelka.

Vse solidno postavljeno tudi v moji posodi na tukajšnji državni kolodvor po primerno nizki ceni.

Ivan Pujman

posestnik in trgovec, Vodnjan-Dignano (Istra).

Slavnega lekarnarja in fizika dr. G. Schmidta

ušesno olje

hitro in temeljito odstranjuje perijodično gluhosto, tok iz ušes, šumenje v ušesih in slab sluh tudi v slučaju zastarelosti. — Steklenica z navodilom o uporabi stane 4 K. — Dobiva se v lekarni „pri črnem orlu“ v Celovcu, Novi trg.

38-7

Naznanilo.

H. VOLK

kemična pralnica oblek v Šoštanju

urejena z najnovejšimi stroji, paro in elektriko ter oskrbljena z najboljšimi prvimi močmi, usoja si slavnemu občinstvu in p. n. naročnikom uljudno naznaniti, da je

prevzel zbiralnico s 1. junijem 1905 gospod

Rudolf Prašnikar

krojaški mojster v Kranju.

Traverse, železniške šine, vedno sveži Roman- in Portland-cement, nadalje veliko zalogo nepremočljivih plaht za vozove in pokrival za komate ter vse drugo za stavbe potrebno blago priporoča po najnižjih cenah

Trgovina z mešanim blagom

Peter Majdič „MERKUR“ Kranj.

Prodaja različnih barv.

Tapetnik in preprogar Drag. Puc

Ljubljana, Dunajska cesta 18

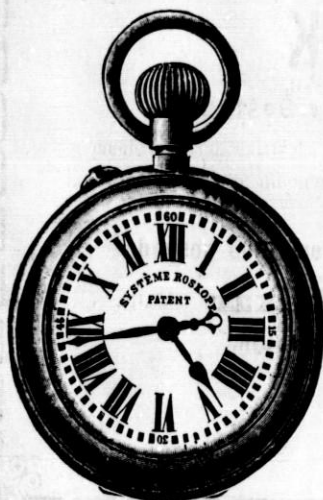
Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima v zalogi tudi vse predmete te stroke lastnega izdelka. Vodja podružnične zaloge pohištva prve kranjske mizararske zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovan z zlato svetinjo in častnim križcem v Parizu dne 28. februarja 1904. 136-40

H. Suttner

urar v Kranju

priporoča svojo izborno zalogo ur, zlatine in srebrnine po najnižjih cenah. Ceniki zastoj in poštne prosto. Razpošilja se na vse kraje sveta.

Nikelasta anker-remont. roskopf, železničarjem dobro poznana, najtrpežnejša in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov stanovitno bel. 8-75, najfinejša znamka, gid. 6-50. 114-50

2-62

Zobo- tehnični atelje Otton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nepne plošče, iz kavčuka kakor tudi zlata, dalje vravnalnice in obturatorji se izvršujejo po najnovejših metodah.

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu in cementu kakor tudi vse zobozdravniške operacije, izvršuje tu specialist. Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Zastopnik:

FR. SEUNIG, Ljubljana, Dunajska cesta 31 (zraven šrange).

Večkrat premirano!

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča 93-4

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov

Avgust Dreise

v Ljubljani.

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, težna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike itd.

Specijaliteta:

108-53

valjični zastori (Rollbalken).

Hamburg-Amerika

94-2

Iz Ljubljane v

Novi York

z dobro prosto hrano.

Odhaja se iz Ljubljane vsak ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Izvrstna sigurna vožnja z brzoparniki samo 6 dni. Pojasnila po večkrat brezplačno.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Ono je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. -- Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

119-50

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT

Ustje
(Česko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje
(Česko)

Varstvena znamka.

Hiša št. 5

v Kranju (Kokriško predmestje) z vrtom se proda iz proste roke. Kupnina se lahko plača tudi v obrokih.

Pojasnila daje Rudolf Kokalj v Kranju. 63-7

Naj-
boljša

Naj-
cenejša

kolesa

in šivalni stroji

se dobe pri 65-7

Lovrencu Rebolju v Kranju.

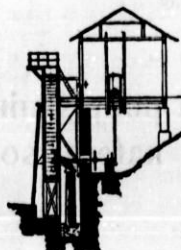
Seydlin

Najbolje za zobe.

Dobiva se v lekarni g. K. Šavnika Kranju.

G. Tönnies

104-54

tovarna za stroje, železo in kovino-
livarna v Ljubljani priporoča
kot posebnost žage in vse
stroje za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za
žagine naprave zvezane neposredno
z vrtilom. Sesalno-genera-
torski plinski motorji, naj-
cenejša gonilna sila 1 do 3 vin.
za konjsko silo in uro.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 121-86

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane
šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Izšla je

„Dobra kuharica“

pisala Minka Vasičeva

v založništvu Lavosl. Schwentner-ja
v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po
pošti 6 K 55 h.

Obseja na 576 straneh več nego 1300 receptov za
pripravljanje najokusnejših jedi domače in tuje kuhne,
ima 8 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno
v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjakega sta-
lišča, literarna kritika zaradi lepega, lahko umovnega
jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih ku-
harskih knjigah nenavadne opreme, in konečno varčna
gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego
znane nemške kuharske knjige. 10-34

Izšla je knjiga o

„Osebni dohodniki“

obsegajoča zakonska določila o osebno-
dohodninskem davku z obširnimi po-
jasnili, naknadnimi odloki in važnejši-
mi razsodbami upravnega sodišča glede
tega davka, kakor tudi razne vzorce
za napovedi, hišne izkaze i. t. d.

Uredil in sestavil **Valentin Žun**, c. kr. davčni
nadzornik.

Naročila se sprejemajo že sedaj pri za-
ložniku g. **Ivanu Pr. Lampretu**, tiskarju
v Kranju. Cena knjige K 1-20, s pošt-
nino vred K 1-30.

Vodna naprava

za 15 konjskih moči se proda iz proste
roke na Primskovem (četrt ure od Kranja)
ob Kokri. Zraven spada temeljni zid za
vodno napravo in mala hiša s 4 sobami
ter velikim vrtom. Kupnina se lahko plačuje v obrokih ter ostane lahko polovico
iste vknjižene na posestvu.

Pojasnila daje v Kranju lastnik Rudolf Kokalj, v Ljubljani pa Franc
Golob, trgovec z železnino.

Ljubljana (Kolizej) **R. LANG** na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga po-
hištva vsake vrste
v vseh cenah. Ogleda
dala, slike v vseh
velikostih.

Popolna oprava za
vile. Špečjaliteta:
Gostilniški stoli.

Modroci iz žlčna-
tega omrežja, afri-
čanske trave ali
žimo, prve vrste
vedno v zalogi.

Za spalno sobo od
180 gld. naprej.
Divan z okraski.

Špečjaliteta v ne-
vestinih balah. Ve-
liki prostori, pri-
tilžno in v l. nad-
stropju.

Oprave za jedilne
sobe, salone, pred-
sobe, cele garniture.

Za sobo: postelja,
nočna omarica, o-
mivalna miza, obe-
šalnik, miza, sten-
sko ogledalo.

97-54

Pohištvo iz železa,
otroške postelje in
vozički po vsaki
ceni.

Čudovito poceni za
hotela, vile in za
letovišča 52 gld.

Vizitnice in kuverte po najnižjih cenah.
Jv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Zahvala in priporočilo.

Dne 8. junija 1905 so pogorela nam podpisanim posestnikom v Dolenji vasi pri Podbrezjah poslopja, katera so bila zavarovana pri

c. kr. priv. avstr. zavarovalni družbi „DUNAV“ na Dunaju.

Gospod RUDOLF KOKALJ, glavni zastopnik zavarovalne družbe „Dunav“ v Kranju, je to vsled požara nastalo škodo, tako hitro in povoljno cenil in nam tudi že izplačal polne zavarovane svote, da si štejem v dolžnost tem potom izreči

javno zahvalo

slavni c. kr. priv. avstr. zavarovalni družbi „Dunav“ na Dunaju, osobito pa nje glavnemu zastopniku Rudolfu Kokalju v Kranju in vsem posestnikom **najtopleje priporočamo**, da zavarujejo svoja poslopja pri tej domačej zavarovalni družbi.

V Dolenji vasi pri Podbrezjah, 15. junija 1905.

Franc Mihelič l. r., hiša št. 5.

Urša Okorn l. r., hiša št. 10.

† Franc Juštin, hiša št. 8.

Franc Mihelič l. r., hiša št. 9.

Paul Bizjak l. r., priča.

Karl Jäger l. r., priča.

Resničnost zgoraj navedenega se potrjuje.

Županstvo občine Naklo, 16. junija 1905.

95—1

L. S.

Joža Košir l. r., župan.